

Savjetnici po stranačkoj i krvnoj vezi

Sabina Dervišević, studentica na Fakultetu političkih nauka Nezavisnog univerziteta u Banjoj Luci, savjetnica je potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) Svetozara Pudarića za odnose sa nevladinim organizacijama.

Savjetnicu Sabinu Dervišević i potpredsjednika FBiH Svetozara Pudarića veže dugogodišnja saradnja u SDP-u. (Foto: CIN)

Imenovanjem savjetnika bez fakultetske diplome Pudarić nije ispoštovao federalni Zakon o državnoj službi koji određuje da kandidati za poziciju savjetnika moraju imati akademsko obrazovanje i petogodišnje radno iskustvo.

Dervišević je jedna od 157 savjetnika koji su do kraja februara ove godine bili angažirani u uredima predsjednika, ministara i njihovih zamjenika u institucijama BiH, FBiH i Republike Srpske (RS). Novinari Centra za istraživačko novinarstvo (CIN) su na osnovu podataka prikupljenih iz državnih i entitetskih institucija izračunali da se na plaće savjetnika iz budžeta godišnje potroši najmanje 3,7 miliona maraka. Plaća savjetnika iznosi oko 2.000 KM.

Savjetnici na državnom i federalnom nivou uz plaću imaju pravo i na novčane naknade za odvojeni život, prijevoz, smještaj, reprezentaciju i druge privilegije.

Za pozicije savjetnika se ne raspisuje javni natječaj i oni za svoj rad odgovaraju samo zvaničnicima koji su ih postavili. Tako, uz stručnjake, na ove pozicije često budu imenovani političari koji su ostali bez angažmana, stranačke kolege i srodnici funkcionera.

Imenovanjem savjetnika funkcioneri doprinose povećanju broja

uposlenika u glomaznoj bosanskohercegovačkoj administraciji. Primjeri iz RS-a pokazuju da stalni zaposlenici institucija mogu obavljati poslove za koje su obično zaduženi savjetnici.

U državnoj i federalnoj vladi svi funkcioneri imaju savjetnike, a neki od njih i do šest. U četiri ministarstva Vlade RS trenutno nije zaposlen niti jedan savjetnik.

„Pomoćnici ministra i sekretar, zajedno sa ministrom, uspijevaju realizovati efikasno sve ciljeve, planove i svakodnevne radne zadatke, tako da trenutno nema potrebe za popunjavanjem mjesta savjetnika“, navode iz Ministarstva uprave i lokalne samouprave RS-a.

Pravilnikom do novih savjetnika

Poziciju savjetnika za odnose sa nevladinim organizacijama u Uredu potpredsjednika FBiH uveo je upravo Pudarić. „Cijeli moj mandat do sada i ubuduće će biti orijentisan na potrebe građana“, kaže on.

Enver Išerić, direktor Zavoda za javnu upravu, kaže da je imenovanje savjetnika bez fakultetske diplome i petogodišnjeg radnog iskustva suprotno Zakonu o državnoj službi FBiH. (Foto: CIN)

Tridesetšestogodišnja Dervišević se još 1999. godine uključila u Socijaldemokratsku partiju (SDP). Kaže da je od tada sa današnjim potpredsjednikom FBiH „dio istog tima, dio iste porodice“. Od 2004. do aprila 2012. godine bila je sekretar u kantonalnoj organizaciji SDP-a Unsko-sanskog kantona.

U pravilniku, na osnovu kojeg je Pudarić imenovao Dervišević, piše da je jedan od glavnih zadataka savjetnika saradnja sa nevladinim organizacijama.

Predstavnici pet nevladinih organizacija u BiH: Transparency International (TI), Centri civilnih inicijativa (CCI), Centar za zastupanje građanskih interesa, Asocijacija za demokratske

inicijative i Sarajevski otvoreni centar izjavili su za CIN da ne poznaju Dervišević niti su imali bilo kakvu saradnju s njom. Štaviše, čini se da niko od odgovornih u ovim organizacijama nije ni znao da Pudarić ima savjetnika za nevladin sektor.

Pudarić kaže da njegov kabinet saraduje sa organizacijama koje brinu za djecu sa posebnim potrebama, socijalno ugroženima, pučkim kuhinjama...

Da bi pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u federalnim institucijama stupio na snagu, mora dobiti pozitivno mišljenje Zavoda za javnu upravu koji djeluje unutar Federalnog ministarstva pravde i Ureda za zakonodavstvo Vlade FBiH. Direktor Zavoda Enver Išerić kaže da ovaj pravilnik nije prošao proceduru.

Pudarić kaže da nije tražio mišljenje Vlade o pravilniku jer on smatra da kao njen šef to ne treba činiti.

Za savjetnika iz studentskih klupa

Prema Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH savjetnici ne moraju posjedovati univerzitetsku diplomu, dok neki pravilnici o unutrašnjoj organizaciji zahtijevaju akademsko obrazovanje. U zavisnosti od institucije, pravilnici zahtijevaju radno iskustvo do tri godine. Pravilnici, uglavnom, ne definiraju savjetničke oblasti, već samo broj savjetnika.

Prva praktična iskustva u pravničkim poslovima Dijana Tabori stjecala je u Uredu člana Predsjedništva BiH Željka Komšića. Prema njenoj službenoj biografiji Pravni fakultet je završila 2006. godine, a već naredne godine postala je Komšićeva savjetnica za pravna pitanja. Na ovoj funkciji je bila do početka 2011. godine, kada je imenovana za ministricu pravde i uprave Kantona Sarajevo, ali je naredne godine smijenjena, jer je vlada u kojoj je sudjelovala izgubila skupštinsku većinu.

Federalni revizor Munib Ovčina sumnja kako neko ko je tek diplomirao ili ko nema dovoljno radnog iskustva može obavljati najsloženije poslove. Za njega je to period učenja i pripravnički staž. Ako to radi, onda se ne može podvesti pod poziciju savjetnika i za to dobivati naknade koje ima savjetnik.

Diplomirani kriminalista Željka Kuldića je krajem prošle godine imenovana za savjetnicu ministra sigurnosti Fahrudina Radončića. Ona je do dolaska na savjetničku funkciju četiri godine radila u ovom ministarstvu, ali na poslovima za koje je dovoljna i srednja stručna sprema. Prvo je radila u Sektoru za graničnu i opću sigurnost, a poslije na mjestu tehničkog sekretara u Kabinetu sekretara Ministarstva.

„Moj posao savjetnika obuhvata pripreme u ime Kabineta koje se tiču rada Vijeća ministara i Ministarstva sigurnosti, kao i sve ostale zadatke koje mi proslijedi ministar i šef Kabineta“, navodi Kuldića u svom odgovoru CIN-u.

Savjetnici po političkoj liniji

Savjetnici se imenuju na period od jednog mandata, u rangu su sa funkcionerima i trebali bi raditi najsloženije i najodgovornije poslove koje ne mogu raditi ostali državni službenici, ali ovo često nije slučaj.

Semiha Borovac, bivša savjetnica premijera FBiH Mustafe Mujezinovića, kaže da je ovu funkciju doživjela kao privremeno rješenje, dok ne nađe drugi posao. (Foto: CIN)

Prema prikupljenim podacima iz ministarstava, parlamenata i ureda predsjednika, na pozicije savjetnika nerijetko bivaju imenovani političari koji su ostali bez angažmana ili oni koji izgube na izborima.

Nakon što joj je istekao mandat, gradonačelnicu Sarajeva Semihu Borovac je u martu 2010. godine tadašnji premijer FBiH Mustafa Mujezinović imenovao za savjetnicu iz oblasti

ekonomije, privatizacije, stranih ulaganja i investicija. Pravnica po struci, Borovac je na poziciji ostala tri mjeseca, dok nije dobila posao državnog koordinatora za reformu javne uprave.

Borovac kaže da je savjetovala premijera Mujezinovića o tome kako da provede zahtjeve Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) o smanjenju pomoći borcima.

Nju je u decembru 2010. godine na poziciji savjetnika premijera zamijenio Sefer Halilović, penzionisani general sa završenom vojnom akademijom, nakon što mu je istekao mandat poslanika u Parlamentarnoj skupštini BiH. Ostao je na toj funkciji do marta 2011. godine, kada je imenovana nova vlada.

Enes Ganić, bivši direktor Agencije za privatizaciju FBiH, kazao je da vlada Mustafe Mujezinovića nije imala strateški pristup privatizaciji te da savjetnici iz vlade nisu bili od koristi Agenciji.

Urgencije iz porodica

Dio savjetničkih mjesta pripao je i bliskim srodnicima funkcionera i političara.

Desnica Radivojević ima pet savjetnika: trojica ga savjetuju kao potpredsjednika Vlade FBiH, a dvojica kao ministra prostornog uređenja. (Foto: CIN)

Bogoljub Radivojević je 2007. godine postao savjetnik za odnose s javnošću i protokol ministra prostornog uređenja FBiH Salke Obhodaša. U to vrijeme Bogoljubov otac Desnica Radivojević je bio član Stranke demokratske akcije (SDA), kojoj pripada i Obhodaš.

„Neko je rekao da Desnica ima sina, da je tu u Sarajevu, ne znam više šta je završio“, prisjeća se Obhodaš koji je danas direktor Zaštitnog fonda FBiH. „Mislim da sam rekao da treba

neko ko će mi praviti saopćenja za javnost.“

Nakon što je 2011. godine Desnica Radivojević naslijedio Obhodaša na funkciji ministra prostornog uređenja, Bogoljub je prešao u Ured zamjenika federalnog premijera Jerka Ivankovića Lijanovića na poziciju savjetnika za strateško planiranje i unapređenje rada.

Muamera Numić je kćerka Timura Numića, visokorangiranog člana SDA-a i savjetnika zamjenika federalnog premijera Desnice Radivojevića koji od prošle godine nije član te stranke.

Numić, lingvistica sa diplomom Filozofskog fakulteta u Sarajevu, savjetovala je nekadašnjeg predsjedavajućeg Vijeća ministara Adnana Terzića za oblast međunarodne saradnje, a potom i bivšeg ministra odbrane BiH Selmu Cikotića za oblast NATO-a.

Premijer, ministri i zamjenici ministara su u Vladi Federacije zaposlili ukupno 50 savjetnika. (Foto: CIN)

Numić kaže da je za angažman kod Terzića zaslužan bio njen otac koji joj je ugovorio intervju za posao, a za Cikotića stranka SDA u koju se u međuvremenu učlanila i iz koje su je predložili za savjetnika.

Cikotić je pozvao Numić na razgovor za posao u Dom oružanih snaga.

„Rekla sam mu da NATO nije moja uža specijalnost“, priča Numić, ali Cikotić ju je, kaže, ohrabrio da će mu biti od koristi zbog svojih iznimnih kontakata i dugogodišnje saradnje sa američkom ambasadam koja je vođa procesa reforme odbrane. Prema Numićevim riječima, Cikotić joj je kazao da će se „u NATO uhodati“, ako je već tako pametna, kao što je hvale.

Danas je Numić rukovodeći državni službenik na poziciji sekretara Zajedničke komisije za nadzor nad radom

Obavještajno-sigurnosne agencije (OSA) BiH.